នៅចំពោះមុខអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង
នៃអង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា

ព័ត៌មានពិស្តារនៃការដាក់ឯកសារ

សំណុំរឿងលេខ	:	០០២/១៩-០៩-២០០៧-អវតក/អជសដ
ដាក់ទៅ	:	អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង
ថ្ងៃដាក់	:	ថ្ងៃទី២៧ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០១៣
ភាគីអ្នកដាក់	:	សហព្រះរាជអាជ្ញា
ភាសាដើម	:	អង់គ្លេស

ឯកសារបកប្រែ
TRANSLATION/TRADUCTION
ថ្ងៃ ខែ ឆ្នាំ (Date): 27-Feb-2013, 11:38
CMS/CFO: Sann Rada

ចំណាត់ថ្នាក់ឯកសារ

ប្រភេទឯកសារដែលស្នើឡើងដោយភាគីដាក់ឯកសារ: **សាធារណៈ**

ចំណាត់ថ្នាក់ឯកសារកំណត់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង: សាធារណៈ/Public

ប្រភេទនៃចំណាត់ថ្នាក់ឯកសារ:

ការពិនិត្យឯកសារបណ្តោះអាសន្នឡើងវិញ:

ឈ្មោះមន្ត្រីដែលបានពិនិត្យ:

ហត្ថលេខា:

ចម្លើយតបរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញា ទៅនឹងការជំទាស់របស់ អៀង សារី ទាក់ទងទៅនឹងសក្ខីកម្មរបស់សាក្សី TCW-624 តាមប្រព័ន្ធសោតទស្សន៍

អ្នកដាក់ឯកសារ:

សហព្រះរាជអាជ្ញា
លោកស្រី ជា លាង
លោក Andrew CAYLEY

អ្នកទទួលឯកសារ:

អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង
ចៅក្រម និល ណុន, ប្រធាន
ចៅក្រម Silvia CARTWRIGHT
ចៅក្រម យ៉ា សុខន
ចៅក្រម Jean-Marc LAVERGNE
ចៅក្រម យូ ឧត្តរា

សហមេធាវីនាំមុខតំណាងដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី:
ពេជ អង្គ
Elisabeth SIMONNEAU FORT

ចម្លងជូន:

ជនជាប់ចោទ

នួន ជា
អៀង សារី
ខៀវ សំផន

មេធាវីការពារក្តីជនជាប់ចោទ:
លោក សុន អរុណ
លោក Michiel PESTMAN
លោក Victor Koppe
លោក អាង ឧត្តម

លោក Michael G.KARNAVAS
លោក គង់ សំអុន
លោកស្រី Anta GUISSÉ
លោក Arthur VERCKEN
លោក Jacques VERGÈS

ចម្លើយតប

១. នៅថ្ងៃទី២ ខែតុលា ឆ្នាំ២០១២ ដោយចាត់ការទៅលើសំណើមួយមកពីមេធាវីការពារក្តីឲ្យជនជាប់ចោទ នួន ជា[1] អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង (“អង្គជំនុំជម្រះ”) បានជូនដំណឹងដល់ភាគីនានាថា ខ្លួនបានពិចារណាចំពោះសាក្សី TCW-624 នៅក្នុងចំណោមបុគ្គលទាំងឡាយដែល “មានភាពពាក់ព័ន្ធបំផុត” ទៅនឹងផ្នែកនៃសវនាការដែលទាក់ទិននឹងការផ្លាស់ទីលំនៅប្រជាជនដោយបង្ខំ ដូច្នេះគឺជាអ្នកដែល “ទំនងបំផុតដែលត្រូវផ្តល់សក្ខីកម្មនៅសវនាការ”[2]។ ក្រោយមក អង្គជំនុំជម្រះបានដាក់សៀវភៅមួយក្បាលដែលនិពន្ធដោយសាក្សី TCW-624 ចូលទៅក្នុងសំណុំរឿង ដែលអង្គជំនុំជម្រះយល់ឃើញថា “មានប្រយោជន៍សម្រាប់នាំមកនូវការស្វែងរកការពិត” និងដើម្បីឲ្យត្រូវតាមលក្ខណៈវិនិច្ឆ័យសម្រាប់ភាពអាចទទួលយកបាន នៅក្នុងវិធាន ៨៧(៣) នៃវិធានផ្ទៃក្នុង[3]។

២. តាមអនុស្សរណៈ ចុះថ្ងៃទី៨ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០១៣ អង្គភាពគាំពារសាក្សី និងអ្នកជំនាញ (“WESU”) បានរាយការណ៍ពីការប្រាស្រ័យទាក់ទងរបស់ខ្លួនជាមួយនឹងសាក្សី TCW-624 ហើយបានផ្តល់ប្រឹក្សាដល់អង្គជំនុំជម្រះ អំពីសំណើរបស់គាត់ដើម្បីឲ្យបានផ្តល់សក្ខីកម្មដោយ “សវនាការតាមប្រព័ន្ធសោតទស្សន៍” (“សំណើអំពីប្រព័ន្ធសោតទស្សន៍”)[4]។

៣. នៅថ្ងៃទី១៥ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០១៣ ដូចដែលបានបង្គាប់ដោយអង្គជំនុំជម្រះ[5] សហព្រះរាជអាជ្ញាបានផ្តល់ប្រឹក្សា ដល់ភាគីនានា អំពីទំព័រជាក់លាក់នៃសៀវភៅមួយក្បាល ដែលនិពន្ធដោយសាក្សី TCW-624 ដែលសហព្រះរាជអាជ្ញា យល់ឃើញថាមានការពាក់ព័ន្ធ ទៅនឹងសក្ខីកម្មរបស់គាត់ ហើយបានស្នើថា គេគួរផ្តល់សំណៅឯកសារជាអេឡិចត្រូនិចនៃសៀវភៅនេះ ឲ្យទៅសាក្សីរូបនេះ ឲ្យបានឆាប់តាមដែលអាចធ្វើទៅបាន[6]។

---

[1] **E9/10.1** ឧបសម្ព័ន្ធ ឃៈ សេចក្តីសង្ខេបសាក្សី ជាមួយនឹងចំណុចនៃការចោទប្រកាន់ - សាក្សីដែលស្នើឡើងដោយក្រុមមេធាវីការពារក្តី នួន ជា, ២៣ កុម្ភៈ ២០១១ ត្រង់ទំព័រទី ៤៧។

[2] **E236/1** អនុស្សរណៈរបស់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងស្តីពីៈ ការបញ្ជាក់ជាបឋមអំពីបុគ្គលដែលអង្គជំនុំជម្រះនឹងស្តាប់សក្ខីកម្មក្នុងអំឡុងសវនាការលើចំណុចអង្គហេតុពាក់ព័ន្ធនឹងការផ្លាស់ទីលំនៅប្រជាជនក្នុងសំណុំរឿង ០០២/០១, ២ តុលា ២០១២ ត្រង់កថាខណ្ឌ ១។

[3] **E260** អនុស្សរណៈរបស់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងស្តីពីៈ “ចម្លើយតបទៅនឹងសំណើតាមវិធាន ៨៧(៤) សុំដាក់ឯកសារថ្មីៗចូលក្នុងសំណុំរឿងពាក់ព័ន្ធនឹងសក្ខីកម្មរបស់សាក្សី [ឈ្មោះត្រូវបានលុបចេញ]”, ១៨ មករា ២០១៣ ត្រង់កថាខណ្ឌ ៦។

[4] **E236/1/4** អនុស្សរណៈរបស់អ្នកសម្របសម្រួល WESU ផ្ញើជូន មន្ត្រីច្បាប់ជាន់ខ្ពស់នៃអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងៈ “សម្ងាត់ សំណើសុំផ្តល់សក្ខីកម្មរបស់សាក្សី TCW-624 [ឈ្មោះត្រូវបានលុបចេញ] តាមប្រព័ន្ធសោតទស្សន៍”, ៨ កុម្ភៈ ២០១៣ ត្រង់កថាខណ្ឌ ២។

[5] **E260** កំណត់សម្គាល់*ខាងលើ* លេខ៣ ត្រង់កថាខណ្ឌ ៦។

[6] អ៊ីមែលរបស់ព្រះរាជអាជ្ញារង ផ្ញើជូន មន្ត្រីច្បាប់ជាន់ខ្ពស់ៈ “ចម្លើយតបរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញា ទៅនឹង ឯកសារលេខ E260 ទាក់ទងនឹងទំព័រនៃសៀវភៅរបស់សាក្សី [ឈ្មោះត្រូវបានលុបចេញ] ដែលត្រូវប្រើប្រាស់ក្នុងអំឡុងពេលសវនាការ”, ១៥ កុម្ភៈ ២០១៣។

៤. នៅថ្ងៃទី២១ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០១៣ មេធាវីការពារក្តីឲ្យជនជាប់ចោទ អៀង សារី ("មេធាវីការពារក្តី") បានដាក់ការជំទាស់របស់ខ្លួនទៅនឹងសំណើអំពីប្រព័ន្ធសោតទស្សន៍ ដោយសុំឲ្យអង្គជំនុំជម្រះបដិសេធកុំឲ្យធ្វើការកោះហៅសាក្សី TCW-624 អ្វីឡើយ។ ឬម្យ៉ាងវិញទៀត សុំឲ្យស្តាប់សក្ខីកម្មរបស់សាក្សីរូបនេះដោយបុគ្គលផ្ទាល់ ("សំណើ")[7]។ បន្ថែមលើនេះ មេធាវីការពារក្តីស្នើថា បើសាក្សី TCW-624 ត្រូវផ្តល់សក្ខីកម្មតាមប្រព័ន្ធសោតទស្សន៍ នោះគេត្រូវផ្តល់ "ទម្ងន់តិចតួចជាង"[8] ឲ្យដល់សក្ខីកម្មរបស់គាត់។

៥. ទាក់ទងទៅនឹងភាពមិនត្រឹមត្រូវដ៏សំខាន់តាមអង្គច្បាប់ និងអង្គហេតុនៅក្នុងសំណើនេះ ហើយនិងការមិនយកចិត្តទុកដាក់ទៅលើសេចក្តីសម្រេចពីមុនៗរបស់អង្គជំនុំជម្រះនេះ សហព្រះរាជអាជ្ញាសូមដាក់ជូននូវចម្លើយតបនេះ។ សហព្រះរាជអាជ្ញា សូមស្នើបន្ថែមទៀតថា ការដាក់ជូននេះគួរត្រូវបានចាត់ថ្នាក់ជា *សាធារណៈ* ពីព្រោះវាត្រូវ បានលុបចេញខ្លះដើម្បីដកយកព័ត៌មានសម្ងាត់ទាំងឡាយណាដែលពាក់ព័ន្ធនឹងសាក្សីរូបនេះចេញ។

៦. សហព្រះរាជអាជ្ញា សូមជូនសេចក្តីសន្និដ្ឋានថា សំណើនេះគួរត្រូវបានបដិសេធចោលទាំងស្រុង ហើយគួរបន្តធ្វើសក្ខីកម្មសាក្សី TCW-624 តាមប្រព័ន្ធសោតទស្សន៍។

៧. ទីមួយ សហព្រះរាជអាជ្ញា សូមដាក់បញ្ចូលដោយមានការយោង និងសូមស្នើដោយគោរព សូមឲ្យអង្គជំនុំជម្រះ ធ្វើការយោងទៅដល់ការដាក់ជូននូវសេចក្តីសន្និដ្ឋានពិស្តារពីមុនៗរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញា ស្តីពីច្បាប់ជាធរមាន នៅក្នុងចម្លើយតបទៅនឹងការជំទាស់ដែលមានលក្ខណៈស្រដៀងគ្នាយ៉ាងខ្លាំង របស់ជនជាប់ចោទ អៀង សារី ស្តីពីសក្ខីកម្មតាមប្រព័ន្ធសោតទស្សន៍របស់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី TCCP-1[9] និងសាក្សីអ្នកជំនាញ TCE-38[10]។

៨. ទីពីរ សហព្រះរាជអាជ្ញា សូមបញ្ជាក់អះអាងឡើងវិញជាថ្មីអំពីគោលជំហររបស់ខ្លួនកាលពីមុនថា ការពោលអះអាង របស់ក្រុមមេធាវីការពារក្តី ស្តីពីផលប៉ះពាល់នៃការផ្តល់សក្ខីកម្មតាមរយៈប្រព័ន្ធសោតទស្សន៍ស្តីពីសិទ្ធិក្នុងការតទល់ជាមួយសាក្សី[11] ឬ ថាការផ្តល់សក្ខីកម្មនេះគួរតែត្រូវបានយល់

---

[7] **E236/1/4/2** សេចក្តីជូនដំណឹងរបស់ អៀង សារី អំពីការជំទាស់ទៅនឹងសំណើរបស់សាក្សីដែលមានរហស្សនាម TCW-624 ដែលស្នើសុំផ្តល់សក្ខីកម្មតាមប្រព័ន្ធសោតទស្សន៍, ២១ កុម្ភៈ ២០១៣ ត្រង់ទំព័រទី ៥។

[8] **E236/1/4/2** *ដដែលដូចមុន* ត្រង់កថាខណ្ឌ ១៣។

[9] **E236/1/1/3** ចម្លើយតបជាបន្ទាន់របស់សហព្រះរាជអាជ្ញា ទៅនឹងសំណើរបស់ អៀង សារី ពាក់ព័ន្ធនឹងសក្ខីកម្មតាមរយៈប្រព័ន្ធសោតទស្សន៍ សម្រាប់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី TCCP-1, ដោយមានឧបសម្ព័ន្ធ, ១១ ធ្នូ ២០១២ ត្រង់កថាខណ្ឌ ៤-២១។

[10] **E236/1/4/2** សំណើ, កំណត់សម្គាល់*ខាងលើ* លេខ៧ ត្រង់កថាខណ្ឌ ៥-៩ និង ១២-១៣។

[11] ឯកសារលេខ **E236/1/4/2** *ដូចគ្នានឹងខាងលើកន្លែងដែល* ត្រង់កថាខណ្ឌទី៥-៩ និងទី១២-១៣។

ព្រមផ្តល់ឲ្យនូវ "ទម្ងន់ស្រាលជាង"[12] *គឺមិនត្រឹមត្រូវខាងអង្គច្បាប់ទាំងស្រុង*[13]។ តាមច្បាប់ជាធរមាន -និងផ្ទុយពីទម្លាប់អនុវត្តនៅសហរដ្ឋអាមេរិក- ការតទល់របស់សាក្សី តាមរយៈប្រព័ន្ធសោតទស្សន៍ស្របតាមវិធីសាស្ត្រនានា ដែលអង្គជំនុំជម្រះរបស់តុលាការឧក្រិដ្ឋកម្មអន្តរជាតិនានា តែងតែចេញដីកាសម្រេច គឺ *ចាត់ទុកដូចជាការតទល់គ្នាដោយផ្ទាល់* និងដែលបំពេញទាំងស្រុងតាមលក្ខខណ្ឌស្តីពីសិទ្ធិជាមូលដ្ឋានក្នុងការទទួលបាននូវការជំនុំជម្រះក្តីដោយត្រឹមត្រូវ។ ក្រុមមេធាវីការពារក្តី បានពឹងផ្អែកដោយខុសប្លែកពីគ្នាទៅលើករណីរឿងក្តីរបស់ Tadic (ឆ្នាំ១៩៩៦)[14], ករណីរឿងក្តីរបស់ Bogosora និងគូរកន (ឆ្នាំ២០០៤)[15], ហើយនឹងករណីរឿងក្តីរបស់ Ziyiranyirazo (ឆ្នាំ២០០៦)[16]ក្នុងការគាំទ្រចំពោះសំណូមពរដែលសុំឲ្យអនុញ្ញាតក្នុងការផ្តល់សក្ខីកម្មតាមរយៈប្រព័ន្ធសោតទស្សន៍ ដែលបដិសេធចំពោះ អៀង សារី នូវ "សិទ្ធិរបស់គាត់ក្នុងការទទួលបាននូវការជំនុំជម្រះក្តីដោយមានវត្តមានរបស់គាត់ ទាំងនៅចំពោះមុខតុលាការ និងទាំងនៅចំពោះមុខរបស់សាក្សីទាំងឡាយដែលផ្តល់សក្ខីកម្មប្រឆាំងនឹងរូបគាត់"[17] និងថា ការផ្តល់សក្ខីកម្មបែបនេះ បើសិនជាត្រូវបានអនុញ្ញាតឲ្យបន្តធ្វើនោះ គួរតែត្រូវបានផ្តល់ឲ្យនូវ "ទម្ងន់ដែលស្រាលជាង"[18]។ សេចក្តីសម្រេចជាពិសេសទាំងនេះទោរទន់ទៅរកការឆ្លុះបញ្ចាំងឲ្យឃើញពីភាពខុសប្លែកគ្នានៅក្នុងយុត្តិសាស្ត្រដែលស្របទៅតាមបច្ចេកវិទ្យាថ្មី និងមិនធ្វើការឆ្លុះបញ្ចាំងដោយត្រឹមត្រូវពីសភាពជារួមនៃច្បាប់ដែលត្រូវបានពិនិត្យមើលឡើងវិញ និងធ្វើសេចក្តីសង្ខេប ឧទាហរណ៍ដូចជា នៅក្នុងករណីរឿងក្តីរបស់ *Milutinivić* ដែលចុះកាលបរិច្ឆេទចាប់ពីឆ្នាំ២០០៦មកដែរ៖

> *យុត្តិសាស្ត្ររបស់តុលាការគាំទ្រដល់អំណះអំណាងដែលថា សក្ខីកម្មរបស់សាក្សីនានាតាមរយៈប្រព័ន្ធសោតទស្សន៍ <u>គួរតែត្រូវបានផ្តល់នូវស្ថានទម្ងន់ជាភរនីយភាពដូចគ្នា នឹងសក្ខីកម្មដែលមានវត្តមានដោយផ្ទាល់នៅក្នុងបន្ទប់សវនាការដែរ</u> និងថា វិធានការណ៍បែបនេះ <u>គឺវាមិនរំលោភទៅលើសិទ្ធិរបស់ជនជាប់ចោទក្នុងការសួរដេញដោល សាក្សីរបស់ភាគីបដិបនិងតទល់ជាមួយសាក្សីដោយផ្ទាល់នោះឡើយ</u>*[19] ។

---

[12] ឯកសារលេខ **E236/1/4/2** *ដូចគ្នានឹងខាងលើកន្លែងដែល* ត្រង់កថាខណ្ឌទី១៣ ។

[13] ឯកសារលេខ **E236/1/4/2** *ដូចគ្នានឹងខាងលើកន្លែងដែល* ផ្នែកទីII។

[14] *ករណីរឿងក្តីរបស់ រដ្ឋអាជ្ញា ទល់នឹង Duško Tadić*, សំណុំរឿងលេខ IT-94-1-T, សេចក្តីសម្រេចលើញត្តិរបស់មេធាវីការពារក្តីដែលស្នើសុំឲ្យកោះហៅនិងការពារសាក្សីរបស់ចុងចោទ និងស្តីពីការផ្តល់ភស្តុតាងតាមរយៈប្រព័ន្ធសោតទស្សន៍, ចុះថ្ងៃទី២៥ មិថុនា ១៩៩៦។

[15] *ករណីរឿងក្តីរបស់ រដ្ឋអាជ្ញា ទល់នឹង Théoneste Bagosora និងគូរកន*, សំណុំរឿងលេខ ICTR-98-41-T, សេចក្តីសម្រេចស្តីពីសំណើរបស់រដ្ឋអាជ្ញាសុំឲ្យផ្តល់សក្ខីកម្មរបស់សាក្សីBT ធ្វើឡើងតាមរយៈប្រព័ន្ធសោតទស្សន៍, ចុះថ្ងៃទី៨ តុលា ២០០៤។

[16] *ករណីរឿងក្តីរបស់ Zigiranyirazo ទល់នឹង រដ្ឋអាជ្ញា*, សំណុំរឿងលេខ ICTR-2001-73-AR73, សេចក្តីសម្រេចលើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ស្តីពីបញ្ហាបន្ទាន់បង្អំ, ចុះថ្ងៃទី៣០ តុលា២០០៦។

[17] ឯកសារលេខ **E236/1/4/2** សំណើ, កំណត់សម្គាល់លេខ៧ *ខាងដើម* ត្រង់កថាខណ្ឌទី១០។

[18] ឯកសារលេខ **E236/1/4/2** *ដូចគ្នានឹងខាងលើកន្លែងដែល* ត្រង់កថាខណ្ឌទី១៣ ។

[19] *ករណីរឿងក្តីរបស់ រដ្ឋអាជ្ញា ទល់នឹង Milan Milutinović* និងគូរកន, សំណុំរឿងលេខ IT-05-87-T, សេចក្តីសម្រេចលើញត្តិរបស់រដ្ឋអាជ្ញាដែលស្នើសុំវិធានការការពារ និងសុំឲ្យស្តាប់សក្ខីកម្មរបស់សាក្សីតាមរយៈប្រព័ន្ធសោតទស្សន៍ ចុះថ្ងៃទី១៥ សីហា ២០០៦ ត្រង់កថាខណ្ឌទី៣។

៩. ទីបី សហព្រះរាជអាជ្ញាបានទទួលយល់ព្រមជាមួយក្រុមមេធាវីការពារក្តីថាការផ្តល់វិញ្ញាបនប័ត្រពេទ្យមិនអាចលើកលែងឲ្យអង្គជំនុំជម្រះពីការពិនិត្យ លើរាល់កត្តាទាំងអស់ដែលទាក់ទងទៅនឹងការធ្វើតេស្តសាកល្បងស្តីពី "ផលប្រយោជន៍ដល់យុត្តិធម៌" ក្នុងការអនុញ្ញាតឲ្យផ្តល់សក្ខីកម្មតាមរយៈប្រព័ន្ធសោតទស្សន៍[20]។ ក៏ប៉ុន្តែ ដូចដែលបានបង្ហាញជូនដោយការធ្វើការស្ទង់មតិនាពេលថ្មីនេះរបស់សហព្រះអាជ្ញាទៅលើសេចក្តីសម្រេចចំនួន៣១របស់តុលាការ ICTY ដែលមានស្រាប់អាចឲ្យរកបាននៅក្នុងសំណុំរឿង[21] *គ្មានសេចក្តីសម្រេចណាមួយទាល់តែសោះ* នៅក្នុងសំណុំរឿងនៅឯតុលាការ ដែលការផ្តល់សក្ខីកម្មតាមប្រព័ន្ធសោតទស្សន៍ ត្រូវបានបដិសេធ ដោយផ្អែកលើវិញ្ញាបនប័ត្រពេទ្យមួយដែលមកទល់នឹងពេលនេះ។ សាក្សីTCW-624 បានផ្តល់ដោយមានការទទួលស្គាល់ របស់ក្រុមមេធាវីការពារក្តីដោយផ្ទាល់ នូវ "លិខិតមួយមកពីវេជ្ជបណ្ឌិតឯកទេសខាងបេះដូងដែលលើកអនុសាសន៍ ថាគាត់នឹងមិនធ្វើដំណើរមកប្រទេសកម្ពុជា ដើម្បីផ្តល់សក្ខីកម្មនោះទេ"[22]។ នេះគឺជាការគូសបញ្ជាក់ពីមតិផ្នែកវេជ្ជសាស្ត្ររបស់អ្នកឯកទេសដែលទទួលបន្ទុកព្យាបាល ដែលបានរកឃើញថា "ការធ្វើដំណើរមកកាន់តំបន់អាស៊ី អាច*នឹងមានគ្រោះថ្នាក់ដល់សុខភាពរបស់គាត់* និងជាការទទួលភារៈដែលមិនមានភាពឈ្លាសវៃ *នាពេលបច្ចុប្បន្ននិងដែលអាចទាយទុកជាមុនបានសម្រាប់ពេលអនាគត*"[23]។ ជាបន្ថែមពីលើនេះ សហព្រះរាជអាជ្ញាបានសង្កេតឃើញថា គ្រូពេទ្យឯកទេសដែលទទួលបន្ទុកព្យាបាលបានផ្តល់នូវ "ការធ្វើរោគវិនិច្ឆ័យ" ដែលជាដើមអាទីដែលរៀបរាប់រឿងរ៉ាវសម្រាប់ជាអនុសាសន៍របស់ពេទ្យដែលប្រឆាំងនឹងការធ្វើដំណើរ[24]។ ព័ត៌មានលម្អិតរបស់ពេទ្យ នៅពេលដែលមានស្រាប់អាចឲ្យអង្គជំនុំជម្រះងាយរកបាននោះ ត្រូវបានកោសលុបចេញខ្លះយ៉ាងត្រឹមត្រូវនៅមុនពេលធ្វើការផ្សព្វផ្សាយដល់ភាគីនានាឲ្យបានជ្រាប។ នៅក្នុង កាលៈទេសៈទាំងនេះ អាចនឹងមិនមានការមន្ទិលសង្ស័យទេថា លក្ខណៈវិនិច្ឆ័យស្តីពីការគ្មានសមត្ថភាពក្នុងការមកផ្តល់សក្ខីកម្មដោយផ្ទាល់ខ្លួន[25] គឺត្រូវបានបំពេញគ្រប់គ្រាន់តាមលក្ខខណ្ឌ ។

១០. ទីបួន សាក្សី TCW-624 មិនបានស្នើឡើងដោយសហព្រះរាជអាជ្ញាទេ ហើយយើងសូមធ្វើការសន្និដ្ឋានថា អង្គជំនុំជម្រះបានធ្វើការសម្រេចរួចហើយថា សក្ខីកម្មរបស់សាក្សី TCW-624 នឹង

---

[20] ឯកសារលេខ **E236/1/4/2** សំណើ, កំណត់សម្គាល់លេខ៧ *ខាងដើម* ត្រង់កថាខណ្ឌទី១០។ ឯកសារលេខ **E236/1/1/3** TCCP-1 ចម្លើយតប, កំណត់សម្គាល់លេខ៩ ខាងដើម ត្រង់កថាខណ្ឌទី៩។

[21] ឯកសារលេខ **E236/1/13.2.1** ឧបសម្ព័ន្ធទី១: តារាងវិភាគទៅលើសេចក្តីសម្រេចរបស់ អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងនៃតុលាការICTY ទាក់ទងនឹងការផ្តល់សក្ខីកម្មតាមរយៈប្រព័ន្ធសោតទស្សន៍ ចុះថ្ងៃទ១១ ធ្នូ ២០១២។

[22] ឯកសារលេខ **E236/1/4/2** សំណើ, កំណត់សម្គាល់លេខ៧ *ខាងដើម* ត្រង់កថាខណ្ឌទី១០។

[23] ឯកសារលេខ **E236/1/4/1.1** លិខិតពីលោក Robin S Freedburg MD ផ្ញើជូនអង្គភាព WESU, ចុះថ្ងៃទី១៤ កុម្ភៈ ២០១៣ [ការសង្កត់ធ្ងន់បន្ថែមដោយអក្សរទ្រេត]។

[24] ឯកសារលេខ **E236/1/4/1.1** *ដូចគ្នានឹងខាងលើកន្លែងដែល។*

[25] ឯកសារលេខ **E236/1/4/2** សំណើ, កំណត់សម្គាល់លេខ៧ *ខាងដើម* ត្រង់កថាខណ្ឌទី៩។ ឯកសារលេខ **E236/1/1/3** TCCP-1 ចម្លើយតប, កំណត់សម្គាល់លេខ៩ ខាងដើម ត្រង់កថាខណ្ឌទី៨។

បំពេញបាននូវលក្ខណៈវិនិច្ឆ័យដ៏មានសារសំខាន់យ៉ាងគ្រប់គ្រាន់[26]។ អង្គជំនុំជម្រះបានពិចារណាលើសៀវភៅមួយក្បាលដែលបាននិពន្ធដោយសាក្សីរូបនេះ រួមទាំងអត្ថបទសារព័ត៌មានសហកាលមួយឈុតរបស់គាត់ផងថា "នាំទៅដល់ការស្វែងរកការពិត"[27] ហើយបានដាក់ឯកសារនេះទៅក្នុងសំណុំរឿង។ សំណើសុំពុំបានបង្ហាញពីមូលដ្ឋានសម្រាប់ឱ្យអង្គជំនុំជម្រះលើកយកមកពិចារណាឡើងវិញចំពោះសេចក្តីសម្រេចពីមុនរបស់ខ្លួននោះឡើយ។ បន្ថែមលើសៀវភៅនេះ មានឯកសារមានតិចជាង១០បន្ថែមទៀត ដែលមាននៅក្នុងសំណុំរឿងក៏បាននិពន្ធដោយសាក្សី TCW-624 ឬក៏យោងពីសកម្មភាពផ្សេងៗគាត់នៅទីក្រុងភ្នំពេញ[28]។

១១. ជាចុងក្រោយ មេធាវីការពារក្តីអះអាងថា សក្ខីកម្មរបស់សាក្សី TCW-624 នឹង "ជាសក្ខីកម្មគ្មានសារសំខាន់ជាសារវ័ន្ត" ដើម្បីនឹងបន្ថែមទៅលើសក្ខីកម្មរបស់លោក Al Rockoff[29] ទេ។ គេគ្មានមូលដ្ឋានខាងអង្គហេតុសម្រាប់ការអះអាងនេះឡើយ។ លោក Rockoff គឺជាអ្នកថតរូប ចំណែកឯសាក្សី TCW-624 គឺជាអ្នកសារព័ត៌មានដែលបានសរសេររឿងរ៉ាវជាច្រើនអំពីកម្ពុជានៅមុន ក្នុងពេល និងក្រោយរយៈកាលនៃកម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យ។ ខណៈដែលសាក្សី TCW-624 អាចធ្លាប់នៅជាមួយលោក Al Rockoff ក្នុងពេលខុសគ្នាៗក្នុងរង្វង់ថ្ងៃទី១៧ ខែមេសា ឆ្នាំ១៩៧៥ ក៏ដោយ ក៏គេគ្មានសញ្ញាបង្ហាញណាមួយដែលថា ពួកគេបាននៅជាមួយគ្នាគ្រប់ពេលដែលពាក់ព័ន្ធទាំងនោះដែរ។ សាក្សី TCW-624 ធ្លាប់បានធ្វើដំណើរទៅកន្លែងផ្សេងៗនៃទីក្រុងភ្នំពេញ ឧទាហរណ៍ដូចជាទៅធ្វើសម្ភាសន៍ ឬប្រមូលព័ត៌មានដើម្បីបោះផ្សាយក្នុងអត្ថបទសារព័ត៌មាន។ វាជាការសមហេតុផលដែលនិយាយថា ចំណេះដឹងរបស់សាក្សី TCW-624 អំពីព្រឹត្តិការណ៍ទាំងនោះ និងលក្ខខណ្ឌផ្សេងៗទៀតដែលពាក់ព័ន្ធនៅក្នុងប្រទេស អាចថាបានដឹងយ៉ាងពិស្តារជាងលោក Rockoff ។ ការពិតទាំងនេះតែមួយគត់អាចផ្តល់មូលដ្ឋានមួយឱ្យគេអះអាងបានថា ខណៈដែលសក្ខីកម្មរបស់សាក្សីទាំងពីររូបអាចជា *ការបន្ថែមការគាំទ្រឱ្យគ្នាទៅវិញទៅមក* ក្នុងពេលជាច្រើនក៏ដោយ ក៏វាមិនច្រំដែល ដូចដែលមេធាវីការពារក្តីបានអះអាងដែរ។ ក្នុងរឿងក្តី *Naletilić* និង *Martinović* (2000) ជាឧទាហរណ៍ អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងនៃតុលាការ ICTY បានកំណត់ចរិកលក្ខណៈថា "ភស្តុតាងមានលក្ខណៈច្រំដែល" ដោយសារតែ "សាក្សីជាច្រើនផ្តល់អង្គហេតុស្រដៀងគ្នា"[30]។ ការកំណត់ចរិកលក្ខណៈដូច្នេះមិនអាចអនុវត្តបានឡើយសម្រាប់ករណីនៅទីនេះ។

---

[26] **E236/1/4/2** សំណើ, *ដូចខាងលើ,* ត្រង់កថាខណ្ឌទី៩។ **E236/1/1/3** ចម្លើយតប TCCP-1, កំណត់សម្គាល់ខាងដើមលេខ៩ ត្រង់កថាខណ្ឌទី៨។

[27] **E260** អនុស្សរណៈជូនចំពោះភាគី៖ "ចម្លើយតបទៅនឹងសំណើតាមវិធាន ៨៧(៤) សុំដាក់ឯកសារថ្មីៗចូលក្នុងសំណុំរឿងពាក់ព័ន្ធនឹងសក្ខីកម្មរបស់សាក្សី [ឈ្មោះលុបចេញ]", ១៨ មករា ២០១៣, ត្រង់កថាខណ្ឌទី៦។

[28] **D108/28.29**, **D199/26.2.220**, **D313/1.2.44**, **D313/1.2.52**, **D313/1.2.64**, **D313/1.2.65**, **D313/1.2.68**, **D365/1.1.23**, **E131/1/13.4**, **E131/1/13.5** [មិនដាក់បញ្ចូលចំណងជើងទេដើម្បីការពារអត្តសញ្ញាណសាក្សី]។

[29] **E236/1/4/2** សំណើ, កំណត់សម្គាល់ខាងដើមលេខ៧, ត្រង់កថាខណ្ឌទី១១។

[30] *រដ្ឋអាជ្ញា ទល់នឹង Mladen Naletilić និង Vinko Martinović*, សំណុំរឿងលេខ: IT-98-34-PT, សេចក្តីសម្រេចលើញត្តិកែតម្រូវរបស់អយ្យការសុំឱ្យអនុម័តវិធាន៩៤*ស្ទួនពីរ* នៃនីតិវិធី (សេចក្តីថ្លែងការណ៍ជាផ្លូវការ) និងលើញត្តិរបស់រដ្ឋអាជ្ញាសុំឱ្យយកវិធីយកសក្ខីកម្ម

១២. ដូចមូលហេតុជម្រាបជូនខាងលើ សហព្រះរាជអាជ្ញាសូមស្នើដល់អង្គជំនុំជម្រះ **ច្រានចោល** សំណើនេះទាំងស្រុង និង**ចាត់ចែង** ដើម្បីស្តាប់សក្ខីកម្មសាក្សី TCW-624 តាមរយៈប្រព័ន្ធសោតទស្សន៍៕

កាលបរិច្ឆេទ	ឈ្មោះ	ទីកន្លែង	ហត្ថលេខា
ថ្ងៃទី២៧ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០១៣	**លោកស្រី ជា លាង** សហព្រះរាជអាជ្ញា	ភ្នំពេញ	[signature]
	លោក William SMITH សហព្រះរាជអាជ្ញារង		[signature]

(វិធីយកសក្ខីកម្មរបស់សាក្សីក្រោមសម្បថនៅក្រៅតុលាការ) ដើម្បីប្រើប្រាស់ក្នុងសវនាការ (វិធាន៧១), ១០ វិច្ឆិកា ២០០០ (អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង I នៃតុលាការ ICTY), ព្រឹត្តិប័ត្រតុលាការបំពេញបន្ថែម លេខ២០។